

Blik op Heerjansdam

HET DORP HEERJANSDAM.

Het was nog in de tijd van de kroontjespen in blauwe inkt gedoopt, dat dichter Dorus zijn gevarieerde poëzie wereldkundig maakte. Zijn gedicht “Ons Dorp” ademt de grote liefde vóór en de kennis van wat er leefde in het dorp. Het was toen geen vetpot. We moesten met z’n allen de boterham verdienen met de landbouw, veeteelt en het vlas, zo schrijft hij. Vlas was een seizoenproduct. Voor een aantal dorpelingen was vlas een buitenkansje om wat extra te verdienen. Het loon was laag, het werk zwaar, vermoeiend en ongezond. Desondanks waren de dorpelingen toch blij nog een periode extra werk te hebben.

De vlasteelt vond voornamelijk plaats op de lager gelegen landerijen aan de Waal

Het was in een tijd nog zonder sociale media maar waarin alle nieuwtjes, roddels en ernstige zaken toch ook snel bekend waren, met als gevolg dat dit regelmatig tot behoorlijke meningsverschillen leidde. Niet altijd even prettig natuurlijk maar dit was onvermijdelijk in zo’n klein gat, zoals de omliggende dorpen Heerjansdam uitscholden. Laten we de dichter maar zelf aan het woord laten in zijn gedicht “Ons Dorp”.

ONS DORP.

Vroeger toen ik nog een kind was
Was ons dorpje o zo klein
Ja, hoe klein, dat merk je nu pas
Nu er zoveel mensen zijn

Ik moet er nu nog vaak aan denken
Kende je toen ieder mens
Van de Damse haven tot aan Schenken
Want daar lag van ’t dorp de grens

Nooit zal ik het meer vergeten
Hoe landelijk ons dorpje was
We moesten met z'n allen eten
Van landbouw, veeteelt en 't vlas

Goedemorgen, goedemorgen Heertje
Het wordt vandaag bijzonder heet
Maar het komt goed uit, da's net mijn weertje
Riep onze schilder Jacob Reed

Maar ook regen was zijn weertje
Ook daarover was hij dan vol lof
Het kwam ook heel goed uit voor 't smeertje
Geen last van muggen en geen stof

Gebroeders Hooghart, timmerlieden in die dagen
Dat was óók een prachtig paar
Men hoorde ze steeds aan elkaar vragen
Hamer numero vijf en beitel extra zwaar

Arie (Aai) de Deugd, kruidenier bij ons op 't hoekje
Was voor ons helaas taboe
We moesten voor de boodschappen met 't boekje
Naar de winkel van den Tjoemla toe

We hoefden daar niet minder te betalen
En ook Arie verkocht hetzelfde merk
Toch moesten wij het bij den Tjoemla halen
Want die was van onze kerk

Ja, zo had je veel figuren
Voor ons dorp van groot belang
Ze allen te noemen zou veel te lang duren
Dan wordt dit gedicht te lang

Het samengaan van hervormden, gereformeerden
Dat bestond niet in die tijd

Het was zelfs zo, als men elkaar Zondags passeerde
Men blikken wierp vol verwijt en nijd

Toch als er ooit eens iets gebeurde
Of er was ergens leed
Was er geen mens die zeurde
Het hele dorp dat stond gereed

Ik wil zeker niet beweren dat het toen veel beter was
We hadden weinig kleren en zaten slecht bij kas
Toch was er toen een eenheid
Een eenheid die er niet meer is
En ik vertel u echt de waarheid
Dat ik die heel erg mis
Ja, ik begrijp nu heel erg goed
Zoiets dat komt niet meer
Toch denk ik vaak met weemoed
Aan het dorpje van weleer.

DORUS (Dries Rijken)

VEEL IS ER NIET VERANDERD.

Dit gedicht leent er zich prima voor om eens lekker uit te halen naar de poppenkast van die tijd. Dat ga ik dus niet doen omdat er ook veel onveranderd is gebleven. Wat meer van belang is dat we ook uit die tijd lering treffen en proberen het beter te doen.

Joop van der Ent

e-mail: joopvanderent@upcmail.nl

www.blik-op-heerjansdam.nl

16-06-2025